

***ОСНОВНІ НАПРЯМКИ СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ І БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ
ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ, ЯКІ ВНАСЛІДОК ПОРАНЕННЯ НАБУЛИ ІНВАЛІДНІСТЬ***

Війна завжди залишає глибокі сліди у житті соціуму, адже після закінчення бойових дій постає серйозна проблема реєнтеграції ветеранів у цивільне життя. Перехід від військового режиму до повсякденного життя ставить численні виклики для самих ветеранів, держави та суспільства в цілому.

Однією з найбільших проблем при поверненні ветеранів у цивільне життя є психологічні травми. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), тривожні розлади, депресія та суїцидальні настрої стають серйозною загрозою. Причиною цього стають набуті на війні травми, свідомі та підсвідомі страхи та втрата сприйняття власної цінності у суспільстві.

Окрім цього, соціальна адаптація часто стикається з проблемами розуміння та прийняття суспільством потреб ветеранів. Звичні люди не завжди розуміють травми, які спіткали ветеранів, що створює ще більше відчуженості та соціальної ізоляції.

Однією з головних перешкод у реєнтеграції є труднощі у працевлаштуванні та професійному розвитку. Багато ветеранів перебували в армії багато років, тому вони втратили певні навички, потрібні на ринку праці. Традиційні роботодавці не завжди готові надавати шанс людям з військовим досвідом, бо стереотипно вважають, що такі співробітники можуть мати психологічні проблеми.

Як щодо проблем працевлаштування, так і щодо психологічної реабілітації, державні програми та соціальні ініціативи грають ключову роль.

Військові, які внаслідок виконання службових обов'язків зазнали поранень і отримали інвалідність, потребують особливого підходу до створення умов праці. Така підтримка є не лише моральним обов'язком суспільства, але й важливим елементом реабілітації, соціальної адаптації та забезпечення самореалізації цих осіб.

Поранення, отримані під час військових дій, часто мають комплексний характер: це може бути фізична інвалідність, психологічні травми (зокрема посттравматичний стресовий розлад), або поєднання обох. У таких умовах важливо створити робочі місця, які враховують:

1. Фізичні обмеження: забезпечення доступності інфраструктури, адаптовані робочі місця.
2. Психологічні потреби: наявність дружнього колективу, підтримка професійних психологів.
3. Можливість навчання: перекваліфікація, розвиток нових навичок.

Для створення комфортних і безпечних умов праці розглянемо наступні напрямки:

1. Адаптація робочих місць:
 - Використання сучасних технологій, таких як підйомники, спеціалізовані меблі, пристрої для роботи руками чи ногами.
 - Впровадження програмного забезпечення для працівників з порушенням зору чи слуху.
2. Доступність інфраструктури:
 - Розробка безбар'єрного середовища: пандуси, ліфти, широкі двері.
 - Розташування робочого місця поруч із санітарними приміщеннями, які також повинні бути адаптовані.
3. Соціальна інтеграція:

- Проведення тренінгів для колективу, спрямованих на підвищення обізнаності щодо роботи з людьми з інвалідністю.
 - Створення програм наставництва для військових, які повертаються до цивільної роботи.
4. Психологічна підтримка:
 - Регулярні консультації психологів.
 - Організація груп підтримки для обміну досвідом та емоційною допомогою.
 5. Освітні та тренувальні програми:
 - Надання доступу до безкоштовних чи субсидованих курсів з навчання нових професій.
 - Організація стажувань та практик, які дозволяють відчувати реальні робочі умови.
 6. Пільги та державна підтримка:
 - Надання податкових пільг роботодавцям, які створюють спеціальні робочі місця для військових із інвалідністю.
 - Державні програми підтримки, включно з компенсацією витрат на адаптацію інфраструктури.

Успішні приклади реалізації

1. Розробка спеціальних програм працевлаштування: Наприклад, ініціатива «Ветерани в дії», яка підтримує працевлаштування колишніх військових через партнерство з бізнесом.
2. Соціальні підприємства: В Україні та за кордоном створюються підприємства, де основний акцент робиться на працевлаштування людей з інвалідністю, зокрема ветеранів.
3. Інноваційні рішення: Використання дистанційних технологій для роботи в ІТ-сфері, консалтингу, управлінні проектами.

Потреба у державній підтримці демобілізованих ветеранів при працевлаштуванні є надзвичайно актуальною. Держава реалізує низку програм для підтримки ветеранів, серед яких:

1. Центри зайнятості для ветеранів – надання послуг з підбору роботи, перекваліфікації та професійної освіти для адаптації до ринку праці.
2. Грантові програми на розвиток власного бізнесу – фінансова підтримка ветеранів, які бажають відкрити свою справу.
3. Програми перекваліфікації – навчання новим професіям через спеціалізовані курси та тренінги, організовані державною службою зайнятості.
4. Квотування робочих місць – законодавчо закріплена норма, що зобов'язує роботодавців виділяти певний відсоток вакансій для ветеранів.
5. Пільгові кредити для ветеранів – можливість отримання фінансування на освіту, бізнес або придбання житла на вигідних умовах.

Ці ініціативи допомагають ветеранам адаптуватися до цивільного життя, забезпечуючи можливості для професійного зростання та фінансової стабільності.

Висновки:

Створення комфортних і безпечних умов праці для військових із інвалідністю є важливим кроком у їхній інтеграції в суспільство. Це дозволяє не лише повернути їм економічну незалежність, а й відновити віру у власні сили та соціальну значущість. Реалізація таких програм потребує координації між державою, роботодавцями та громадянським суспільством, але результати виправдовують зусилля, сприяючи побудові справедливого та інклюзивного суспільства.

Список використаної літератури:

1. Кодекс законів про працю України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

2.Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» 3551-ХІІ редакція від 27.10.2022 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>

Постанова КМУ «Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», №94 (редакція від 14.07.2022). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94-94-%D0%BF#Text>

3.Постанова КМУ «Про затвердження Порядку організації соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції, осіб, які включали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській області, та постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей загиблих (померлих) таких осіб» №432 від 21 червня 2017. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2017-%D0%BF#Text>